

kommer selvfølgelig Tiendestatten med, som ogsaa er en Udgift. Naar det er gjort, kommer først Nettoindtægten ud, og den Nettoindtægt, som da er tilbage for Tiende-ejeren, er det da, som bliver at afløse, og Lovforslaget her siger da, at denne Afløsning skal finde Sted med det 20-dobbelte. Vrede Medlemmer ville altsaa se, at her er, som jeg før sagde, ogsaa Skatten paa Tienden taget med, draget fra forud, og denne Skat androg i de sidste Aars Statsregnskab 248,834 Kr. 47 Ore. Naar alle de Byrder ere dragne fra, faar Tiende-ejeren, som sagt, det 20-dobbelte udbetalt, og for saa vidt det bliver et noget større Beløb — over 100 Kr. — skal han finde sig i at modtage $3\frac{1}{2}$ pCt.s Statsobligationer. Disse staa for Tiden i en Kurs, der svinger lidt omkring 95, og altsaa maa han afgive en Tyvendedel og faar i Virkelighed det 19-dobbelte i Netto-udbytte af Tienden. Der er blevet skrevet i Aviserne — det er jo længe siden, at dette Lovforslag blev fremlagt her i Tinget — at det var en ublu Erstatning, Tiende-ejeren herefter vilde faa for sin Tiende. Derpaa er der ikke videre at svaare her, thi jeg tror ikke, at det behøver Gendrivelse. Men der er ogsaa fra Tiende-ejerne fremkommet Klage over, at det er for lidt, de ville faa for deres Tiende, og over for denne Klage vil jeg sige, at det, at en Mand, der besidder en Ejendom, har en Tiende, er ikke ganske det samme som at have en sikker Kapital, thi Lovgivningsmagten har altid tidligere, saa vidt mig bekendt, stillet sig saaledes over for Tiende-ejerne, at der paa forskellig Maade er sket Indgreb i den Ejendom. Det skal jeg ikke komme videre ind paa, men vist er det, at vi have og maa have os Ret til fremdeles at kunne paalægge disse Tiende-ejere ny Byrder. I Tidernes Løb har man ogsaa gjort noget saadant, saaledes ved Pl. af 1810, § 32, hvorved man uden videre lagde til Tiende-ejerne: naar der bliver udlagt Jord til Skolelødder, maa Tiende-ejerne uden videre give Afkald paa den Tiende, der hviler paa denne Jord. Ligeledes tror jeg, at vor Lovgivning virkelig endnu kan hjemle en Forbring om, at det bliver paalagt Kirker, der eje noget, at svaare Bidrag til mindre formuende Kirker, men det skal jeg ikke komme nærmere ind paa, i alt Fald ikke i Djebløkket. Se vi hen til, hvorledes Tiendehynderen vil blive stillet efter Lovforslaget her, vil han efter min Overbevisning navnlig forlange to Ting, naar der er Tale om Afløsning af Tienden. Først vil han, naar han skal afløse Tienden, forlange, at det skal ske med et Beløb af det 16—18-dobbelte, eller saadant noget, af hans Tiendehydelse. Det vil han

naturaligvis forlange, thi skal han afløse med op imod det 25-dobbelte, bliver det et rent Tab for ham, idet han da kun opnaar at faa en nu paa hans Ejendom fast hvilende Prioritet omsat til en løs Prioritet, og dermed kan ingen Ejendomsbeholder være tjent. Han vil altsaa forlange Afløsningssummen nedsat til det 16—18-dobbelte, saa at det bliver en Fordel for ham at faa Tienden afløst, og dernæst vil han ikke synes om en længere Arrækkes Kapitelstakt at beregne Nettoindtægten efter; han vil i højere Grad end Tiende-ejeren have et aabent Øje for de nuværende Kornpriser og for, at de ikke i Fremtiden ville stige i væsentlig Grad. Hvad der nu her foreslaas i Lovforslaget er, som De ville se i dets § 8, at Tiendehynderne skulle svaare den fastsatte Pengeafgift efter de 24 Aars Takst i 25 Aar. Naar han da har svaaret den højere Takst — jeg har før nævnt, hvor meget den er højere end de sidste 5 Aars Kapitelstakt — er han fri og hans hele Tiende er bortfalden. Dette, der i Virkeligheden her sker, er, at Staten træder til som en Slags Kreditforening for Tiendehynderne, og ved Hjælp af Statens Tilrædelse komme Tiendehynderne saaledes i en Arrække til at betale deres Tiendehydelse, men efter 25 Aars Forløb ere de fri. Hvorledes det vil komme til at ytre sig, skal jeg omtale med et Par Ord.

Den væsentligste Del af vor Tiendehydelse, ca. $\frac{2}{3}$ af det hele, svares i Byg. Der svares 393,120 Tdr. Byg af Tienden. Naar de skulle udbetales i 25 Aar efter de 24 Aars Kapitelstakt, som her er foreslaaet, vil det sige, at i 25 Aar skal Tiendehynderen aarlig betale 82 Dre mere pr. Td. Byg, end om det var fastlaaet efter de sidste 5 Aars Kapitelstakt. Den Sædart, som kommer efter Byg, er Havre. Tienden svares i Havre med 131,524 Td. I 25 Aar vil den Tiendehynder, som har Havre at svaare, komme til at betale 8 Dre mere aarlig pr. Td. Sæd Havre, end om det var ansat efter de sidste 5 Aars Kapitelstakt. Den tredje Sædart, Rug, andrager 124,849 Tdr. Der er noget større Forskel, idet en Tiendehynder der vil komme til at svaare 102 Dre mere aarlig efter de sidste 24 Aars Kapitelstakt, end om det var ansat efter de sidste 5 Aars Kapitelstakt. Hvad betyder nu en saadan Ødelse, som her ved bliver paalagt Tiendehynderen i 25 Aar? Hvis en Tiendehynder, naar vi tænke os, at Forslaget var Lov i Dag, vilde afløse de 25 Aars Ødelse, som her er paalagt ham, med en Pengefum i dette Djebløkket, hvorledes vilde Sagen saa komme til at stille sig? Den vilde komme til at stille sig i det væsentlige saaledes: I dette Djebløkket